

Michał Bergson

**CONCERTO
SYMPHONIQUE
op. 62**

pour Piano avec Orchestre

SPARTITO

Edizione a cura di Maciej Żółtowski (2020)

Michał Bergson

**CONCERTO
SYMPHONIQUE
op. 62**

pour Piano avec Orchestre

SPARTITO

Edizione a cura di Maciej Żółtowski (2020)

Dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodzących z Funduszu Promocji Kultury w ramach programu „Muzyczny ślad”, realizowanego przez Instytut Muzyki i Tańca.

**Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego.**

instytut muzyki i tańca

Sporządzenie wyciągu fortepianowego, redakcja i projekt graficzny
Maciej Żółtowski
www.podiumart.pl

Komentarz wykonawczy
Łukasz Borowicz

© 2020 by Filharmonia Poznańska im. Tadeusza Szeligowskiego
Tutti i diritti riservati – All rights reserved – Wszystkie prawa zastrzeżone
www.filharmoniapoznanska.pl

ISMN 979-9020168-0-3 (komplet: partytura, wyciąg fortepianowy, głosy orkiestrowe)
ISMN 979-9020168-2-7 (wyciąg fortepianowy)

Concerto Symphonique

pour Piano avec Orchestre Op. 62

Michal Bergson

(1862)

Allegro con fuoco ed agitato $\text{♩} = 70$

pianoforte II (orchestra)

Measures 1-5. Dynamics: *f*, *sf*, *f*, *p*. Includes *Red.* and asterisk symbols. Triplet in measure 5.

II

Measures 6-10. Dynamics: *molto cres - cen - do*, *ff*, *p*. Includes *Red.* and asterisk symbols. Triplet markings in measures 6, 7, 8, 9.

II

Measures 11-15. Measure 11 marked with circled **A**. Eighth-note patterns in both hands.

II

Measures 16-20. Measure 16 marked with **16**. Dynamics: *sf*. Includes *Red.* and asterisk symbols.

II

Measures 21-25. Measure 21 marked with **21**. Dynamics: *sf*, *cresc.*. Includes *Red.* and asterisk symbols.

II

Measures 26-30. Measure 26 marked with **26**. Measure 29 marked with circled **B**. Dynamics: *f*, *ff*. Includes *Red.* and asterisk symbols. Triplet markings in measures 29, 30.

II

32

II

37

II

Risoluto

43

II

49

II

55

poco rit.

II

C *a tempo*

66

II

76

cresc.

II

71 *f* *p*

II

77 *p* *ritenuto*

D Solo
a tempo

I

f 3

II

sf secco *sf* *p*

I

91 *Sva* *con espress.* *p*

II

sf

E

I

p

II

p

con espress. *poco rit.* *a tempo*

I
II

103

I
II

107

I
II

F

I
II

113

I

II

116

I

II

119

I

II

122

I

II

125

I

II

128

I

II

131

I

II

rit. **G** Più lento

135

I

II

140

I

II

*m.s.
dolce*

m.d.

143

I

II

con delicatezza

p

15

7

7

tr

tr

H

p

146

I

II

stentate

5

3

7

7

3

150

I

II

rit.

a tempo

p

I

155 *ossia:*

8va

p dolce

159 *rit.* *a tempo*

8va

f con passione

p

163 *rit.* *a tempo*

f

168

f

K Tempo I

172

I *ff* *con esaltazione* *p*

II *p*

175

I

II

178

I *8va*

II

181

I *(8va)*

II

185

I

II

188

I

II

191

S^{va}

I

II

cresc.

194

S^{va}

martellato

I

II

f

ne pas presser

(8va) -----

197

I

II

cresc.

L Tutti

(8va) -----

200

I

II

strepitoso

ff

205

I

II

mf

p

f

M Solo

I

II

p

p

p

217 N

First system of music, measures 217-220. It features two staves, I and II. Staff I has a treble clef and a key signature of one sharp (F#). It contains a melodic line with slurs and accents, marked with *cresc.* and *f*. Staff II has a bass clef and a key signature of one sharp (F#). It contains a bass line with chords and slurs, marked with *p*. A circled 'N' is located above the first staff at the end of the system.

221

Second system of music, measures 221-225. It features two staves, I and II. Staff I has a treble clef and a key signature of one sharp (F#). It contains a melodic line with slurs and accents, marked with *p*. Staff II has a bass clef and a key signature of one sharp (F#). It contains a bass line with chords and slurs, marked with *p*. A circled 'O' is located above the first staff at the end of the system.

226 O

Third system of music, measures 226-228. It features two staves, I and II. Staff I has a treble clef and a key signature of one sharp (F#). It contains a melodic line with slurs and accents, marked with *cresc.* and *f*. Staff II has a bass clef and a key signature of one sharp (F#). It contains a bass line with chords and slurs, marked with *cresc.* and *f*. A circled 'O' is located above the first staff at the end of the system.

229

Fourth system of music, measures 229-232. It features two staves, I and II. Staff I has a treble clef and a key signature of one sharp (F#). It contains a melodic line with slurs and accents, marked with *p*. Staff II has a bass clef and a key signature of one sharp (F#). It contains a bass line with chords and slurs, marked with *p*.

233

First system of music, measures 233-235. It features two staves, I and II. Staff I contains a melodic line with slurs and a *cresc.* marking. Staff II contains a bass line with slurs and a *cresc.* marking. The key signature has one sharp (F#).

P

Second system of music, measures 236-238. It features two staves, I and II. Staff I contains a melodic line with slurs and a *f* marking. Staff II contains a bass line with slurs and a *p* marking. The key signature has one sharp (F#).

239

Third system of music, measures 239-242. It features two staves, I and II. Staff I contains a melodic line with slurs. Staff II contains a bass line with slurs and a *f* marking. The key signature has one sharp (F#).

243

Fourth system of music, measures 243-245. It features two staves, I and II. Staff I contains a melodic line with slurs. Staff II contains a bass line with slurs and a *f* marking. The key signature has one sharp (F#).

246

I

II

p

f

249

I

II

252

I

II

p

255

I

II

258

I

II

sf p

sf p

ritenuto

262

I

II

ff

ff

Tutti
Più lento, quasi religioso

I

II

pp

Red.

** Red.*

** Red.*

** Red.*

** Red.*

Solo

274

I

II

tr

p

dim.

Red.

** Red.*

** Red.*

** Red.*

** Red.*

** Red.*

** Red.*

a tempo

282

I *p dolce*

II *colla parte*

286

I

II

poco rit. *a tempo*

291

I *mf*

II *p* *mf*

295

I

II *pp*

T Tempo I

I

II

I

II

I

II

I

II

313

I

II

316

I

II

319

I

II

cresc.

322

I

II

Sua *martellato*

ff

(*Sva*)

325

I

II

Più animato

328

Sva

I

II

332

I

II

U

I *p* *cresc.*

II *p*

345

I *f*

II *f*

350

355

I

II *ff*

rallentando **Largamente**

Andante sostenuto (♩ = 60)

I

II

11

II

19

II

25

II

p

(*Sva*)

28

I

II

p

31

I

II

34

I

II

(*b*) *p*

Sva

B (*Sva*)

I

II

p

40

I

II

Sra

Sra

44

ritenuto **C** un poco più animato

I

II

Sra

48

I

II

Sra

52

rit. $\text{♪} = \overset{-3}{\text{♪}}$ *a tempo*

I

II

f

f

56 *S_{va}*

I

II

molto cres - cen - do

(*S_{va}*)

D

I

II

p

tr

65

I

II

pp

cresc.

E

I

II

f

76 **F** *p* *S^{va}*

80 *S^{va}*

84 *poco rit.* *a tempo* *molto cres - cen - do* *p* *molto cres - cen - do* *S^{va}*

88 *(S^{va})* *ff* *rit.*

G Più lento

I

II

p

con massima espress.

I

94

II

S^{va} -----

I

96

II

(*S^{va}*) -----

I

98

II

(S^{va})

100

I

II

(S^{va})

102

I

II

una corda

smorzando *rit.*

col di

pp

Allegro vivace, alla Zingarese

Musical score for measures 1-8. The score is for two piano parts, I and II. Part I consists of two staves (treble and bass clef) with rests. Part II consists of two staves (treble and bass clef) with rhythmic accompaniment. The key signature has one sharp (F#) and the time signature is 6/8. A dynamic marking of *f* is present in the first measure of Part II.

Musical score for measures 9-15. Measure 9 is marked with a boxed 'A'. Part I has a melodic line starting in measure 9, marked with *f*. Part II provides accompaniment. A dynamic marking of *p leggiero* appears in the final measure of Part II.

Musical score for measures 16-19. Part I has a melodic line starting in measure 16, marked with *sf*. Part II provides accompaniment. A dynamic marking of *f secco* appears in the final measure of Part II. A *Sva* (Sustained) marking is present above the staff in the final measure.

Musical score for measures 20-24. Part I has a melodic line starting in measure 20, marked with *f*. Part II provides accompaniment. A *Sva* (Sustained) marking is present above the staff in the first measure.

B Solo

25

I

II

f

tr

Tutti

33

I

II

f

Solo **C** *Sva*

40

I

II

f

Sva

Sva

46

I

II

p

f

p

Sva

(8va)-----

51

I

II

fp

p

D

56

I

II

f

p

8va-

61

I

II

f

p

8va

(8va)-----

65

I

II

f

brillante

8va - - - - -

69

I

II

ff

ff

p

Tutti **E**

76

I

II

p

Solo

83

I

II

88

I

II

p

93 **F**

I

II

99

I

II

104 *Sva* **G** Più animato

I

II

109 *Sva*

I

II

(S^{va})

113

I

II

117

I

II

p

121

I

II

H *scherzando*
fp

125

I

II

f

8va-----

130

I

II

p

8va 8va 8va 8va-----

135

I

II

f *f* *f*

I

140

I

II

145

I

II

p

ritenuto

Tutti
un poco più lento

151

I

pp

II

p con espress.

156

I

II

162

I

f

II

f

168

ritenuto **K**

Solo
Più animato

I

II

fp

173

I

II

p leggiero

pp

179

I

II

pp

Presto

185

I

II

L

I

II

p

194 *Sva*

I *sf*

II *sf secco*

198 *Sva* **M**

I *f*

II *f mf*

203 *Sva*

I *sf*

II *f*

Tutti **N**

I

II

212

I

II

216

I

II

f

f secco

8va

219

I

II

p

p

(8va)

222

I

II

f

8va

2/4

0 *(S^{va})*

I

II

229

I

II

S^{va} -----

231

I

II

secco

Komentarz redakcyjny

Niniejsza edycja Koncertu fortepianowego Michała Bergsona wraz z wyciągiem fortepianowym mojego autorstwa powstały na podstawie rękopisu partytury będącego obecnie w posiadaniu Filharmonii Poznańskiej im. Tadeusza Szeligowskiego. Jest to jedyny znany materiał źródłowy, poza wydaną nakładem wydawnictwa Rieter–Biedermann wersją na fortepian solo autorstwa kompozytora. Manuskrypt o wymiarach 33 x 26 cm składa się z 61 kart (122 stron) wraz ze stroną tytułową zawierającą następujące informacje:

Ier Concerto symphonique

pour le Piano avec Orchestre

(composé pour sa nomination au Conservatoire de Genève 1862)

par

Michel Bergson

op. 62

Directeur du Conservatoire

(Leipzig Rieter–Biedermann

Paris Heugel & [zapis nieczytelny]

Milan, Lucca)

Executé pour la Ier fois à Paris le 22 Mars 1868 salle Merz par l'auteur

W tekście nutowym zapisanym czarnym atramentem znajdują się nieliczne ołówkowe poprawki i retusze naniesione obcą ręką. Redakcja tekstu polegała głównie na korekcie błędów zapisu, dostosowaniu go do wymogów nowoczesnej ortografii muzycznej oraz uzupełnieniu i ujednoczeniu oznaczeń artykulacyjnych i dynamicznych. W części przypadków uwzględniono wspomniane ołówkowe retusze, które mogły zostać naniesione przez kolejnych wykonawców utworu, prawdopodobnie za zgodą samego autora. Z braku innych źródeł, większość decyzji redakcyjnych musiała zostać oparta na analizie samego tekstu nutowego, w tym kontekście harmonicznego i logiki muzycznego przebiegu. Decyzje te siłą rzeczy obciążone są pewną uznaniowością. Jednakże, głównym celem tego wydania jest przywrócenie utworu do współczesnego życia koncertowego przez dostarczenie wykonawcom czytelnego i spójnego tekstu, który – miejmy nadzieję – stanie się przyczynkiem do dalszych badań nad spuścizną kompozytorską Michała Bergsona i zapoczątkuje renesans jego twórczości.

Maciej Żółtowski

Komentarz rewizyjny

I część

tt. 28-29: zgodnie z progresją harmoniczną w tt. 26-27 4. miara w t. 28 akord: C7, 1. miara w t. 29 akord: F
t. 69: tutti: dodano *cresc.*
t. 71: tutti: dodano dynamikę *f*
t. 91: pf m.d. 6. szesnastka: h
t. 93: pf m.s. 3. miara: akord e-fis-a-dis
t. 128: pf m.d. 12. szesnastka: d
t. 138: pf m.d. 1. miara: dźwięki c, g
t. 165: pf m.s. 1. miara: dolna nuta e
t. 171: pf m.d. 1. miara: akord es-a-es
t. 183: pf m.d. 11. szesnastka: c
t. 186: pf m.d. 3. szesnastka: cis
t. 186: pf m.s. 5. ósemka z triol: cis
t. 188: pf m.s. 5. ósemka z triol: cis
t. 189: pf m.d. 10. i 12. ósemka: d
t. 250: pf m.d. i m.s. 4. miara: szesnastki f, g, as, b
t. 253: pf m.d. 2. ósemka w 2. trioli: gis
tt. 257, 259, 261: pf m.s. zgodnie z ołówkowym retuszem: w oktawach z m.d.
t. 283: pf m.s.: 1. nuta: d, 3. miara: a
t. 284: pf m.s.: powtórzenie schematu rytmicznego z poprzednich taktów
t. 288: pf m.s.: pierwsze siedem nut: fis, his, cis, dis, cis, his, cis
t. 318: pf m.d. ostatnia nuta: g
t. 321: pf m.s. 3. miara 2. szesnastka: a
t. 342: pf m.s. 1. nuta: his

II część

tt. 43-44: pf m.s. akord: b-f-as

III część

t. 14: pf przedostatnia nuta: es
t. 19: pf. m.s.: klucz wiolinowy
t. 81: pf m.s. 2. miara podstawa akordu: c
t. 100: pf m.s. 2. współbrzmienie: d-a-d
t. 100: pf m.d., drzewo, blacha, vc, cb: dodano łuk legatowy
t. 106: pf m.s. podstawa akordu: cis
t. 144: pf m.s., vc, cb 2. miara: d
t. 196: pf m.s. akord: h-dis-fis
t. 222: pf m.d. 4. nuta od końca: fis

Maciej Żółtowski

Komentarz wykonawczy

Wykonania koncertowe oraz premierowe nagranie Koncertu fortepianowego Michała Bergsona były okazją do wprowadzenia drobnych zmian i korekt wykonawczych do materiału przygotowanego na podstawie manuskryptu kompozytora. Zmiany w partii solowej dotyczą przede wszystkim korekt tekstowych (dźwięki lepiej odpowiadające harmonii), zgodnie z sugestiami dokonującego prawykonania pianisty brytyjskiego Jonathana Plowrighta.

Niniejszy komentarz nie obejmuje drobnych zmian dotyczących dynamiki, będących częścią autorskiej interpretacji zapisu nutowego. Nie wymieniam także (poniżej) zmian agogicznych, które cechowało premierowe (współczesne) wykonanie jak i jego fonograficzna rejestracja.

I część

t. 135: pf m.s., trzecia miara: dodanie kasownika (h)
t. 140: pf m.d., druga miara, piąta trzydziestodwójka: d
t. 241: pf m.d., trzecia miara: dwie ostatnie szesnastki: ges, es
t. 247: pf m.d., trzecia miara: dwie ostatnie szesnastki: ges, es

III część

t. 64: pf m.s., ostatnia nuta: g
t. 93: pf m.s., pierwsza miara: c
t. 204: pf m.s., ostatnia nuta: h (tercję niżej)

Łukasz Borowicz